

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
Comisia pentru tehnologia informației și comunicațiilor

PROCES VERBAL

al ședinței Comisiei din 26 septembrie 2018

La lucrările ședinței Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor din data de 26 septembrie 2018 au fost prezenți 11 deputați.

Lucrările ședinței au fost conduse de către domnul deputat Cătălin Drulă, președintele Comisiei pentru tehnologia informației și comunicațiilor.

Pe **ordinea de zi a ședinței** s-au aflat:

- 1. Respectarea de către operatorii de telefonie a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii, cu modificările și completările ulterioare - Regulamentul (UE) privind sistemul de tarifare *Roam like at home*;**
- 2. Stadiul organizării licitației pentru frecvențele destinate tehnologiei 5G;**
- 3. Stadiul ajustării tarifulor de interconectare/terminare a apelurilor la puncte mobile.**

La lucrările Comisiei au participat în calitate de invitați din partea Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) domnii: Sorin Mihai Grindeanu - președinte, Eduard Lovin și Bogdan Iana - vicepreședinți, Bogdan Dospinescu - director executiv Direcția Reglementare Economică și Ștefan Tăbăreanu - Șef serviciu reglementări piețe și serviciu universal.

- 1. Respectarea de către operatorii de telefonie a Regulamentului (UE) nr. 531/2012 al Parlamentului European și al Consiliului privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii, cu modificările și completările ulterioare - Regulamentul (UE) privind sistemul de tarifare *Roam like at home*.**

Domnul președinte Cătălin Drulă a precizat că utilizatorii serviciilor de comunicații electronice au formulat un mare număr de sesizări cu privire la nerespectarea de către operatori de telefonie mobilă a sistemului de tarifare *Roam like at home* așa cum prevede legislația europeană. Conform documentului Comisiei Europene cu privire la aplicarea Regulamentului UE la întrebarea *Este adevărat că nu voi mai plăti nimic în plus atunci când călătoresc și îmi folosesc telefonul în UE?* Comisia Europeană răspunde *Da. Comunicațiile*

(apeluri telefonice, SMS-uri, date) pe care le efectuați din altă țară din UE vor fi incluse în pachetul național: minutele, SMS-urile și gigabiții de date pe care îi consumați în alte state membre ale UE vor fi facturați sau scăzuți din volumele aferente planului tarifar național de care dispuneți, exact ca și cum ați fi acasă (cu alte cuvinte în țara în care locuiți, lucrați sau studiați). Spre deosebire de situația din trecut, nu va trebui să plătiți nimic în plus. Nu veți mai fi luat prin surprindere de facturi mult mai mari decât vă așteptați. Nu va mai conta dacă telefonul mobil este utilizat în cursul călătoriilor periodice în UE sau în țara în care locuiți. Cu alte cuvinte, veți beneficia de roaming la tarife naționale. În România operatorii au speculat o scăpare a Regulamentului UE și au scos pe piață oferte de abonamente cu roaming care au un cost mai mare și abonamente fără roaming care au costuri mai mici. Mai mult operatorii au modificat clauzele contractuale fără a notifica utilizatorii. Domnul președinte a întrebat care este poziția ANCOM față de situația menționată și ce măsuri au fost luate pentru a proteja utilizatorii finali.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a precizat că încă de la aplicarea Regulamentului european *Roam like at home*, ANCOM a monitorizat permanent și a investigat punctual, în urma sesizărilor primite din partea utilizatorilor, modul în care operatorii de telefonie prezenți pe piața românească aplică prevederile acestuia. Neregulile depistate au fost sancționate de ANCOM cu amenzi și cu impunerea unor termene clare de remediere a acestora. Regulamentul nu prevede însă numai obligații pentru operatori, ci și drepturi ale acestora de a-și stabili politicile comerciale în funcție de strategia fiecăruia. Unul dintre aceste drepturi este acela că operatorii pot comercializa oferte fără roaming adresate utilizatorilor care nu călătoresc în afara țării sau care au alte opțiuni pentru situațiile în care nu se află în țară, condiția fiind ca operatorii să informeze corect și complet utilizatorii cu privire la conținutul ofertelor. În urma controalelor efectuate de ANCOM, doi operatori au fost sancționați cu amenzi în valoare totală de 180.000 de lei pentru aplicarea incorectă a Regulamentului european *Roam like at home*. Pentru că nu a notificat utilizatorii cu privire la faptul că a modificat clauzele contractuale (respectiv *Termenii și condițiile generale* de utilizare a serviciilor preplătite) referitoare la condițiile în care este furnizat serviciul de roaming, Vodafone a fost sancționat cu amendă în valoare de 30.000 de lei, operatorul remediind problemele identificate înainte de termenul acordat de 90 de zile. Pentru neintroducerea politicii de utilizare rezonabilă în contractele încheiate cu utilizatorii de servicii de telefonie mobilă pe bază de abonamente, Orange și Vodafone au fost sancționați cu câte o amendă în valoare de 50.000 de lei. Vodafone a mai fost sancționat cu o amendă în valoare de 50.000 de lei pentru neintroducerea politicii de utilizare rezonabilă în *Termenii și condițiile generale* de utilizare a cartelelor preplătite.

Domnul Eduard Lovin - vicepreședinte ANCOM a precizat că Opțiunea „roaming la tarife naționale” a fost concepută pentru persoanele care călătoresc ocazional în afara țării în care locuiesc sau în care au legături stabile (muncesc sau studiază acolo). Nu este prevăzută pentru roaming permanent. Atâta timp cât se petrece mai mult timp acasă decât în străinătate sau se folosește telefonul mobil mai mult acasă decât în străinătate, se poate beneficia de roaming la tarife naționale atunci când se călătorește în UE. Aceasta este considerată o „utilizare rezonabilă a serviciilor de roaming”. Operatorii de telefonie sunt obligați să aplice întocmai prevederile Regulamentului european *Roam like at home*. Acesta prevede ca minutele, SMS-urile și datele consumate în roaming în Spațiul Economic European (Uniunea Europeană, Islanda, Liechtenstein și Norvegia) să se scadă din resursele naționale incluse. După epuizarea acestora, consumul va fi tarifat la fel ca în România, în afara propriei rețele, dar în limitele unei utilizări rezonabile. Reglementările europene în vigoare nu interzic

operatorilor să ofere planuri tarifare (abonamente/cartele preplătite/(extra)opțiuni) fără acces la roaming. Aceste planuri tarifare se adresează utilizatorilor care nu doresc să utilizeze serviciile de telefonie mobilă și atunci când călătoresc în afara României, preferând să beneficieze de resurse naționale la prețuri avantajoase. Potrivit reglementărilor europene în vigoare, pentru a preveni abuzurile, există limite clar stabilite pentru o utilizare rezonabilă a serviciilor de date, care pot fi mai mari sau mai mici decât traficul național inclus în abonament/(extra)opțiune, depinzând de prețul acestuia/acesteia. De asemenea, operatorii sunt obligați să informeze utilizatorii serviciilor de comunicații electronice asupra politicilor de utilizare rezonabilă aplicate, a limitărilor consumului de date în roaming sau a modificării contractelor prin introducerea unor noi condiții de furnizare a serviciilor. În urma monitorizării și a investigațiilor punctuale ANCOM a aplicat notificări, avertizări și amenzi. În ceea ce privește amenzile conform Legii nr. 203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale un operator poate achita *pe loc sau în termen de cel mult 15 zile de la data înmânării sau comunicării, după caz, a procesului-verbal, jumătate din minimumul amenzii, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal*. Amenzile sunt cuprinse între 5000 lei și 2% din cifra de afaceri. Astfel indiferent de cuantumul amenzii aplicate operatorul va achita 2500 conform Legii nr.203/2018 ceea ce duce la încălcări repetate de către operatori a prevederilor legale. Pe de altă parte operatorii se protejează având în vedere faptul că pentru fiecare minut utilizat în roaming un operator plătește omologului său din țara în care se termină apelul 3,2 eurocenți. În primul trimestru din anul 2018 românii au folosit 575 milioane minute în roaming ceea ce înseamnă de 2 ori mai mult față de media europeană. Românii au efectuat de 5 ori mai multe apeluri în roaming față de media europeană, iar la apeluri primite media europeană a fost depășită de 7 ori. Având în vedere acest lucru operatorii au înregistrat un dezechilibru în balanța de plăți.

Domnul deputat Sorin Dan Moldovan a menționat că în luna iunie 2017 compania RCS&RDS a solicitat ANCOM și a obținut permisiunea să aplice anumite suprataxe pentru unele servicii de roaming furnizate propriilor clienți aflați în interiorul Spațiului Economic European (SEE), drept urmare și în interiorul Uniunii Europene pentru o perioadă de 12 luni. În luna iunie 2018 RCS&RDS a solicitat din nou ANCOM permisiunea de a aplica suprataxe pentru servicii de roaming pentru o perioadă de încă 12 luni și ANCOM a aprobat cererea. Domnul deputat a întrebat până când se poate prelungi această derogare.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a menționat că în conformitate cu prevederile Regulamentului UE, furnizorii care nu pot susține comercial furnizarea ”*Roam like at home*” pot solicita autorității naționale de reglementare o autorizare pentru a percepe utilizatorilor o suprataxă față de tarifele naționale, încă de la primul minut/SMS/MB consumat în roaming în UE/SEE. Orice operator poate adresa o cerere ANCOM pentru a primi această autorizare. Această autorizare se poate prelungi mult timp, dar operatorul RSC&RDS trebuie să respecte niște criterii pentru a beneficia de această excepție.

Domnul Eduard Lovin - vicepreședinte ANCOM a precizat că ANCOM va continua să monitorizeze modul în care sunt respectate prevederile Regulamentului UE ”*Roam like at home*” de către operatori și să aplice sancțiuni atunci când acestea sunt încălcate. În opinia domnului vicepreședinte soluția la micile probleme din Regulamentul UE ”*Roam like at home*” ar fi o scădere a tarifelor de terminare a apelurilor în roaming reglementate la nivel național, scădere ce poate fi adoptată de către Parlamentul European. În continuare domnul vicepreședinte a menționat că ANCOM a transmis către Comisia Europeană sugestii și date

statistice privind necesitatea acestei scăderi a regimului tarifar și a rugat membrii Comisiei să sprijine demersul ANCOM prin scrisori adresate în acest sens Parlamentului European și Comisiei Europene.

În continuare domnul președinte Cătălin Drulă a solicitat reprezentanților ANCOM să caute măsuri și mijloace prin care să se echilibreze interesul comercial al operatorilor cu interesul utilizatorilor în ceea ce privește roamingul.

Referitor la licitația pentru frecvențele destinate tehnologiei 5G domnul președinte Cătălin Drulă a întrebat care este stadiul organizării licitației pentru frecvențele destinate tehnologiei 5G, calendarul național și dacă frecvențele asociate tehnologiei 5G sunt ocupate și este necesar eliberarea lor.

Domnul Bogdan Iana - vicepreședinte ANCOM a precizat că în luna iulie 2018 ANCOM a dezbătut și adoptat împreună cu industria planul de măsuri și calendarul național privind alocarea benzii de frecvențe 470-790 MHz, precum și opțiunile de reglementare asociate, sub forma unei foi de parcurs naționale privind alocarea și utilizarea viitoare a benzii de frecvențe 470-790 MHz. Până la data de 15 decembrie 2019 se va finaliza licitația pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în banda de 700 MHz și în celelalte benzi de frecvențe vizate pentru furnizarea de comunicații fixe și mobile asociate tehnologiei 5G. Etapele sunt următoarele: 30 decembrie 2018 - elaborarea și adoptarea poziției naționale privind acordarea drepturilor de utilizare a spectrului radio disponibil în benzile de frecvențe de 700 MHz, 800 MHz, 1500 MHz, 2600 MHz, 3400-3600 MHz și 26 GHz pentru sisteme de comunicații electronice pe suport radio de bandă largă; 30 iunie 2019 - finalizarea încheierii de acorduri bilaterale cu țările vecine privind coordonarea utilizării frecvențelor pentru rețele MFCN (rețelele de comunicații mobile/fixe pe suport radio) și campania de monitorizare a spectrului radio în benzile de frecvențe care fac obiectul licitației și furnizarea unui raport privind situația semnalelor radio identificate pe teritoriul României în aceste benzi, provenite de pe teritoriul altor state; 31 iulie 2019 - adoptarea deciziei privind organizarea procedurii de selecție (stabilirea condițiilor de acordare a drepturilor de utilizare a frecvențelor) și a altor acte normative necesare; 15 decembrie 2019 - desfășurarea procedurii de selecție pentru acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor în banda de 700 MHz și în celelalte benzi de frecvențe vizate pentru MFCN.

Domnul președinte Cătălin Drulă a întrebat dacă toate documentele pentru licitația 5G vor fi realizate cu resurse interne ale ANCOM și când vor intra banii din licitație în bugetul de stat.

Domnul Bogdan Iana - vicepreședinte ANCOM a precizat că toate documentele pentru organizarea licitației 5G vor fi realizate de către angajații ANCOM. Nu va fi angajat un consultant extern. În ceea ce privește banii pe licențe acești vor ajunge la bugetul de stat la sfârșitul anului 2019.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a menționat că Guvernul a adoptat o hotărâre prin care s-a constituit un grup interministerial pe care îl coordonează ANCOM pentru elaborarea Strategiei naționale pentru tehnologia 5G. Până la sfârșitul anului 2018, acest grup trebuie să elaboreze această Strategie care va cuprinde mai mult decât simpla vânzare a licențelor pentru tehnologia 5G, fiind prevăzut și modul în care vor fi integrate restul domeniilor. Această Strategie va fi adoptată printr-o hotărâre a Guvernului.

Domnul deputat Pavel Popescu a întrebat care este suma aproximativă care va fi încasată în urma licitației 5G și care este procentul de îndeplinire, de către operatorii de telefonie mobilă, a obligațiilor de acoperire prevăzute în licențele de utilizare a spectrului de

frecvențe radio acordate în anul 2012, respectiv rata de acoperire cu semnal de telefonie mobilă.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a precizat că va fi o sumă de la care se va porni licitația pentru tehnologia 5G, sumă care va fi stabilită la sfârșitul acestui an. În ceea ce privește respectarea obligațiilor de acoperire asumate în licențele de utilizare a frecvențelor radio (4G) acordate operatorilor de telefonie mobilă în anul 2012, operatorii aveau obligația de a acoperi cu servicii de voce zone locuite de cel puțin 98% din populația României, prin intermediul rețelei proprii de acces radio până la data de 5 aprilie 2017. Fostul președinte ANCOM domnul Adrian Diță a amânat controlul pentru verificarea îndeplinirii obligațiilor asumate în licențe de către operatori. Domnul Sorin Mihai Grindeanu a menționat că la preluarea mandatului de președinte al ANCOM a dispus efectuarea unei campanii de măsurători pentru a verifica în ce măsură operatorii de telefonie mobilă respectă obligația de acoperire cu servicii de voce a zonelor locuite de cel puțin 98% din populația României, obligație asumată prin licențe. În urma măsurătorilor a rezultat că doi operatori au un grad de acoperire de 97% din populație și un operator sub 97%. Pentru că niciunul dintre operatorii de telefonie mobilă nu a atins valoarea stabilită prin licențe și ținând cont de gradul de îndeplinire a obligației, ANCOM a aplicat sancțiuni.

Referitor la tarifele de interconectare/terminare a apelurilor la puncte mobile domnul președinte Cătălin Drulă a menționat că tariful de terminare reprezintă prețul plătit de un furnizor de servicii de telefonie operatorului în rețeaua căruia este terminat apelul efectuat de proprii utilizatori în rețeaua acestuia din urmă. Acest preț se regăsește în tariful perceput utilizatorului final care inițiază apelul. De la 1 mai 2018 tariful de interconectare a scăzut cu 12,5%, de la 0,96 eurocenți/minut la 0,84 eurocenți/minut, măsura aprobată de ANCOM fiind tranzitorie, până la finalizarea unui nou model de cost. Domnul președinte a întrebat dacă a fost finalizat acest model de cost.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a precizat că în prezent acest tarif reprezintă media tarifelor pentru furnizarea acestor servicii în statele membre ale Uniunii Europene care au folosit modelul de cost de tip bottom-up LRIC pur. Acest tip de model de cost este de altfel instrumentul recomandat de Comisia Europeană pentru reglementarea tarifelor de terminare a apelurilor la puncte fixe și mobile. În ceea ce privește elaborarea unui nou model de cost domnul președinte Sorin Mihai Grindeanu a menționat ca această acțiune a fost blocată de o decizie a Curții de Conturi prin care nu se mai poate angaja consultanță externă pe anumite componente. Specialiștii din ANCOM nu au competențe pe toate componentele calcului modelului de cost fiind vorba de un model matematic. Se speră într-o deblocare a situației deoarece este de dorit să avem un model național de cost.

În continuare domnul președinte Cătălin Drulă a întrebat care este situația proiectului Nectcity.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a precizat că ANCOM urmează să pună într-o săptămână în consultare publică o decizie privind condițiile tehnice și economice în care se va realiza accesul furnizorilor de rețele de comunicații la infrastructura Nectcity. Decizia de reglementare care va fi emisă va avea caracter obligatoriu pentru dezvoltatorul proiectului.

Domnul președinte Cătălin Drulă a întrebat care este execuția bugetară față de bugetul aprobat, în special în ceea ce privește investițiile și proiectele care sunt în lucru, extinderea laboratorului de la Prejmer, sistemul de monitorizare și geolocalizare în localitățile de graniță, sistemul național de monitorizare a spectrului, precum și situația sediului central al ANCOM.

Domnul Sorin Mihai Grindeanu – președintele ANCOM a precizat că referitor la sediul central al ANCOM s-a realizat un studiu de piață pentru a vedea care este cea mai bună variantă chirie sau achiziție. În urma acestui studiu s-a decis că cea mai bună soluție este achiziționarea unui sediu. A fost transmisă documentația la Guvern deoarece conform legii pentru orice investiție mai mare de 30 milioane de lei este nevoie de hotărâre a Guvernului. Pentru achiziționarea unui sediu este necesară suma de 130 milioane lei.

În încheiere domnul președinte Cătălin Drulă a menționat că membrii Comisiei vor sprijini demersurile ANCOM referitoare la modificarea Legii nr.203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale și a Ordonanței Guvernului nr.16/2018 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, precum și a demersurilor ANCOM pe lângă Parlamentul European și Comisia Europeană cu privire la scăderea tarifelor de terminare a apelurilor în roaming reglementate la nivel național.

**Președinte,
Cătălin Drulă**